

ARADI VÉRTANÚK

Az aradi vértanúk az a tizenhárom magyar honvédtiszt (12 tábornok és 1 ezredes), akiket az 1848–49-es forradalom és szabadságharc leverése után, az abban játszott szerepük miatt Aradon

kivégeztek. Bár ezen honvédtisztek száma tizenhat, a nemzeti emlékezet mégis elsősorban az 1849. október 6-án kivégzett tizenhárom honvédtisztet nevezi így, gyakran használva a tizenhárom aradi vértanú, illetve az aradi tizenhármak elnevezést is. Mindegyikük eleve aktív vagy az osztrák Császári-Királyi Hadseregéből kilépett katonatiszt volt, a szabadságharc végén a magyar honvédseregben egyikük altábornagyi, tizenegyen vezérőrnagyi és egyikük ezredesi rendfokozatot viselt Lázár Vilmos ezredest azért sorolták a tábornokokhoz, mert a szabadságharc végén önálló sereget vezetett irányított. A győztesek ellenben egyikük tábornoki rendfokozatát sem ismerték el hivatalosan. A vértanúk között Kiss Ernő honvéd altábornagy volt a rangidős, aki korábban (császári-királyi) ezredes volt, a többiek a közös hadseregben ennél alacsonyabb tiszti rendfokozatot viseltek.

Kossuth Lajosnak mint jogot végzett miniszterelnöknek, azon döntés, hogy az Osztrákok ellen hadat viseljen nagyon elhamarkodott dőre

döntése volt. Nagyon jól tudta, hogy Ausztria elleni háborúval a Napóleon után létrejött Szent Szövetség ellen kell háborút viselnünk.

A Szent Szövetségről röviden:

- 1815-ben I. Sándor, I. Ferenc és III. Frigyes Vilmos létrehozta a Szent Szövetséget:

céljuk a fennálló rend megőrzése, a további forradalmak megakadályozása kimondták, hogy akár erőszakkal is beavatkoznak, ha valamelyik országban forradalom törne ki.

Kossuth „apánk” bizony nagyon nagy hibát követett el, mikor neki ment szinte egész Európának! Történelmi tények tanúsítják, hogy ő és saját szűk köre menekülésre fogta. A „nagyfőnök mint a kormány pénzügyminisztere, még a szentistváni koronát is magával vitte. Romániában egy Dunamenti patak mellett elásatta. Később csak hosszú keresgélést követően került elő szentistváni koronánk. Történelmi tény az is, hogy Kossuth apánk, a nagy „szabadságharcos”, Dél Amerikában néger rabszolgatelepeket vásárolt. Az, hogy vajon miből!? – már csak részletkérdés, az olvasóra bízom!

Kevesen tudják azt is, hogy Kossuth fia, a haza bölcsének nevezett Deák Ferenc általi kiegyezést követően képviselőnek indult, de a pesti nép megdobálta tojással.

Végül két igen fontos történelmi témakör, csak úgy a saját szavaimmal.

Forradalom: harc a saját elnyomó kormány ellen egy demokratikusabb berendezkedésért. Tágabb értelemben gyorsan végbemenő, az emberek életét gyökeresen megváltoztató változást értünk alatta.

Szabadságharc: harc egy idegen hatalom ellen az ország függetlenségéért.

11 éve történt

Kedves olvasóim! Igen nagy megtiszteltetésnek veszem, hogy a döntő többséggel megválasztott polgármester úr, Tóth Attila szerény újságomon keresztül köszönő üzenetet intéz Pilisszentlászló lakóihoz. Íme, a köszönő sorok, eredetiben, változtatás (cenzúra) nélkül:

Tisztelt szentlászlói lakosok!

Először is szeretném megköszönni mindenkinek a támogatását, aki eljött és rám szavazott. Rengeteg munka és feladat vár ránk. Igen, ránk, mert Önöknek köszönhetően egy olyan testülettel dolgozhatom az elkövetkező öt évben, amelyet csupa széles látókörű, haladó gondolkodású és tetterre kész polgár alkot. Ezt a csapatot a nyitottság, az őszinteség jellemzi. Elsődleges feladatom a bizalom kiépítése irányunkban, tehát mindent megteszünk a nyílt és egyenes kommunikáció érdekében. Lépésről lépésre feltérképezzük a lakosság, a falu szükségleteit és ezeknek eleget is

próbálunk tenni, de haladást csak a lakosság aktív közreműködésével érhetünk el. Köszönöm mindenkinek, még egyszer, aki ránk szavazott, aki pedig nem, attól megelőlegezett bizalmat várunk. Ezek bizony szerény, de ugyanakkor csodálatos szavak. Ahogy költőfejedelmünk, Vörösmarty Mihály mondaná: „Csak a lényeket, de minden lényegest”. Én személy szerint azt kívánom (de gondolom, ezzel nem vagyok egyedül), hogy Isten vezérelje útjait azoknak, akik nem öncélúan, de a falu érdekében cselekednek. Legyenek azok bár „senátorok”, avagy tisztségviselés nélküli, egyszerű falubeliek. A fenti mondatomra hivatkozva ezen soraim erejével felhívom figyelmét minden nép választotta képviselőnek, hogy anyagi javadalmazásért munkát az „ÖNKORI”-tól, a félreértések elkerülése érdekében, ne vállaljon.

Tisztelettel,

Tóth Attila

Eltűnt személy keresésében való közreműködés

Előzmény: „A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. Kerületi Rendőrkapitányság 01080-157/1217/2025. ügyszámon körözési eljárást folytat az eltűnt Kaszás Nikolett ügyében. A jelenleg rendelkezésre álló adatok szerint a 27 éves nő 2025. szeptember 7-én reggel, VIII. kerületi otthonából ismeretlen helyre távozott. A rendőrség jelenleg is keresi az eltűnt személyt.” Forrás: police.hu

2025. szeptember 10-én délelőtt a rendőrség megkereste egyesületünk vezetőjét az eltűnési ügygel összefüggésben. A hatóság információi szerint a keresett személy feltehetően Pilisszentlászló környékén tartózkodhatott.

A rendőrség kérésére egyesületünk haladéktalanul megkezdte az adatgyűjtést, melynek eredményeit visszajuttattuk a hatóság részére. Ezt követően 10-én délelőtt egy helyismerettel rendelkező polgárőr tagunk csatlakozott a Szentendréről érkező rendőri járőrökhöz, és közösen célzott kutatást végeztek Pilisszentlászló belterületének egy kijelölt részén.

A feladat végrehajtása során széles körű adatgyűjtésre is sor került, amely során több helyi lakost is megkérdeztünk -sajnos érdemi információt nem sikerült beszerezni. Ez a keresés délután megismétlődött.

„Az eltűnt személy kapcsán - 2025. szeptember 11-én a Monori Rendőrkapitányság a 13050-157/274/2025. körözési számon körözési eljárást indított Kaszás Nikolett eltűnése ügyében. A 27 éves nő 2025. szeptember 7-én budapesti otthonából ismeretlen helyre távozott, azóta tartózkodási helye nem ismert.” Forrás: Police.hu

2025. szeptember 13-án polgárőr szolgálat keretében a községben további adatgyűjtést végeztünk, valamint több helyszínt is bejártunk, azonban ezek az erőfeszítések nem vezettek eredményre. Másnap, 2025. szeptember 14-én, délután egyesületünk vezetőjét a rendőrség kereste meg azzal a tájékoztatással, hogy szeptember 15-én Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság irányításával átfogó kutatás kerül végrehajtásra.

2025. szeptember 15-én, a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület, a Váci Polgárőr Egyesület, a Pátyi Bünmegelőzési és Polgárőr Egyesület, valamint a Pest Vármegyei Kutató-Mentő Szolgálat és a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság munkatársai közreműködésével szervezett kutató akció zajlott le. A kijelölt helyszíneket térképi jelölés alapján alaposan átvizsgáltuk, azonban sajnálatos módon a keresés nem hozott eredményt. A kutatás a rendelkezésre álló adatok alapján csak szűk területre korlátozva került végrehajtásra.

A Pest Vármegyei Polgárőr Szövetség 2025. 09. 28. vasárnapra közös kutatást szervezett Kaszás Nikolett felkutatására. Egyesületünket a rendőrség kereste meg helyi biztosítás kapcsán. 2025. 09. 25-én Pilisszentlászló Szlovák házban a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Szentendre Rendőrkapitányság, Pest Vármegyei Polgárőr Szövetség, Vác Polgárőrség, Pest Vármegyei Kutató mentő szolgálat, és a Pilisszentlászlói Polgárőrség, Pilisszentlászlói Önkormányzat képviselői, illetve helyismerettel rendelkező helyi lakos egy zárt megbeszélést folytattak a vasárnapi kutatás előkészítésére. A szeptember 28-i keresés során több mint 500 fő - köztük polgárőrök, önkéntesek, mentőszolgálatok, kutyás keresők, valamint a Magyar Vöröskereszt képviselői - vett részt a felhívásra reagálva. A kutatás megszervezését és irányítását a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság szakemberei végezték magas színvonalon és összehangolt módon. Az újabb információk és a résztvevők nagy száma lehetővé tette a korábbinál kiterjedtebb terület átvizsgálását.

A csoportokba szervezett önkéntesek a reggeli eligazítást követően indultak el a kijelölt útvonalakon. Nem sokkal a keresés megkezdése után a rendőrség megerősítette, hogy megtalálták Kaszás Nikolett, sajnálatos módon már élettelen testét.

A kutatás során különösen fontos szerepet töltöttek be a helyismerettel rendelkező lakosok, valamint a Pilisszentlászlói Polgárőr Egyesület tagjai, akik végig aktívan részt vettek a munkában. A település részéről folyamatos jelenlétével és koordinációjával segítette a munkát Pilisszentlászló alpolgármestere is, aki egyesületünk tagja.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani minden résztvevőnek az együttműködésért, az elhivatottságért és a fegyelmezett magatartásért, amely méltóvá tette ezt a közös erőfeszítést.

Egyesületünk minden tagja mély együttérzéssel osztozik Kaszás Nikolett családjának fájdalmában, és őszinte részvétét fejezi ki szerettei felé.

Pilisszentlászló, 2025. szeptember 28.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

MEGHÍVÓ

Pilisszentlászló Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2025. november 4-én (kedden) 18.00 órai kezdettel **KÖZMEGHALLGATÁST** tart.

Helye: Szlovák Községi Ház

A közmeghallgatásra minden érdeklődőt tisztelettel vár Pilisszentlászló Község Önkormányzatának Képviselő-testülete. 2025. október 30-ig kérdéseiket írásban megküldhetik az onkormanyzat@pilisszentlaszlo.hue-mail címre,

illetve a nyilvános testületi ülés keretében a jelenlévő képviselőkhöz kérdést tehetnek fel, javaslattal élhetnek.

Minden érdeklődő megjelenésére és részvételére számítunk.

Pilisszentlászló, 2025. október

Tóth Attila polgármester

HÍREK A KÖZSÉGHÁZÁBÓL

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

Pilisszentlászló Község Önkormányzata a Kulturális és Innovációs Minisztériummal együttműködve kiírta 2026. évre a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot a felsőoktatási hallgatók számára a 2025/2026. tanév második és a 2026/2027. tanév első félévére vonatkozóan.

A pályázat célja

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a vármegyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és megyei ösztöndíj pénzkezelési feladatait a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (a továbbiakban: Támogatáskezelő) végzi, míg az elbírálási feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és vármegyei önkormányzatok látják el.

A pályázók köre

A Bursa Hungarica Ösztöndíjban az 51/2007. (III.26.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel (a továbbiakban: lakóhely) rendelkezők részesülhetnek. [A Kormányrendelet „állandó lakóhely” fogalma a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény „lakóhely” fogalmának feleltethető meg, amelyet a pályázó a lakcímkártyájával tud igazolni.]

„A” típusú pályázat

Az ösztöndíjpályázatra azok a Pilisszentlászló területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

Az ösztöndíjra pályázhatnak a 2025 szeptemberében felsőoktatási tanulmányaik utolsó évét megkezdő hallgatók is. Amennyiben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya 2026 őszén már nem áll fenn, úgy a 2026/2027. tanév első félévére eső ösztöndíj már nem kerül folyósításra.

Az ösztöndíjra pályázatot nyújthatnak be azok a hallgatók is, akiknek a hallgatói jogviszonya a felsőoktatási intézményben a pályázás időpontjában szünetel. Az ösztöndíj folyósításának feltétele, hogy a 2025/2026. tanév második félévére a beiratkozott hallgató aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkezzen.

„B” típusú ösztöndíjpályázat

Az ösztöndíjpályázatra azok a Pilisszentlászló területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos

szociális helyzetű fiatalok jelentkezhetnek, akik:

a) a 2025/2026. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások; vagy

b) felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek;

és a 2026/2027. tanévtől kezdődően a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében szereplő felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

Nem részesülhet ösztöndíjban az a pályázó, aki

- honvéd tisztjelölt, rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltje, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú hallgatója, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú hallgatója, rendészeti képzésben részt vevő ösztöndíjas hallgató;

- doktori (PhD) képzésben vesz részt;

- kizárólag külföldi intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban és/vagy vendéghallgatói képzésben vesz részt;

- akiről hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a pályázat benyújtásakor a támogatási döntés tartalmát érdemben befolyásoló, valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott, vagy ilyen nyilatkozatot tett;

- aki a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül az államháztartás alrendszeréből juttatott valamely támogatással összefüggésben a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/ösztöndíjszerződésben foglaltakat önhibájából nem vagy csak részben teljesítette.

A pályázók közül csak azok részesülhetnek ösztöndíjban, akik a 2026. évi felsőoktatási felvételi eljárásban először nyernek felvételt felsőoktatási intézménybe és tanulmányaikat a 2026/2027. tanévben ténylegesen megkezdik.

A pályázat benyújtásának módja:

A pályázatbeadáshoz a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési

Rendszerében (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) egyszeri pályázói regisztráció szükséges, amelynek elérése az alábbi linken lehetséges:
<https://bursa.emet.hu/paly/palybelep.aspx>

A pályázat benyújtásának határideje:

2025. november 4.

Részletek: www.pilisszentlaszlo.hu honlapon

Szociális tűzifa pályázat elbírálása

A helyi önkormányzatokért felelős miniszter által a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatására kiírt 2025. évi pályázaton Pilisszentlászló Község Önkormányzata 880.110 Ft vissza nem térítendő egyszeri támogatásban részesült, melyet 33 erdei köbméter keménylombos tűzifa vásárlására használhattunk fel. A lakosság körében meghirdetett pályázatra összesen 72 pályázat érkezett. A Képviselő-testület a 2025. szeptember 23-i ülésén döntött a szociális tűzifa támogatásban részesült személyekről, részükre fejenként 0,459 erdei m3 mennyiségű tűzifa kerül kiszállításra.

Dr. Bartha Enikő aljegyző

Pályázati felhívás – „Helyi vállalkozások támogatása”

Dunakanyar Kincsei Vidékfejlesztési Egyesület meghirdette a „Helyi vállalkozások támogatása” című pályázatát.

Pályázók köre:

Mezőgazdasági őstermelők, egyéni vállalkozók, egyéni cégek, valamint KKV-k körébe tartozó mikro- és kisvállalkozások: Kkt., Bt., Kft., Rt.

A pályázó legkésőbb 2025.01.01. óta székhellyel és/vagy telephellyel és/vagy fiókteleppel (őstermelő esetén lakcímmel/tartózkodási hellyel) rendelkezik a HACS illetékességi területén Érintett települések: Csobánka, Dunabogdány, Kisoroszi, Leányfalu, Pilisborosjenő, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pócsmegyer, Szigetmonostor, Tahitótfalu, Üröm, Visegrád.

Konzorciumi benyújtás nem lehetséges.

Támogatható tevékenységek:

Eszköz- és/vagy gépbeszerzés; rendezvények; immateriális javak (pl. szoftver); marketing és kommunikáció; minőség- és védjegyrendszerekhez csatlakozás; képzés; építés/felújítás; megújuló energiát hasznosító technológiák; energetikai fejlesztések.

Igényelhető támogatás összege:

Legalább 500 000 Ft – legfeljebb 5 000 000 Ft, vissza nem térítendő formában.

Támogatási intenzitás (maximum) – jövedelemtermelő műveleteknél – Eszköz-/gépbeszerzés, építés/felújítás, energetikai fejlesztés, marketing/kommunikáció, immateriális javak, minőségrendszerhez csatlakozás, képzés: legfeljebb 65%

–Megújuló energiát hasznosító technológiák: legfeljebb 70%

(A felhívásban a KKV-k, őstermelők, adószámos magánszemélyek által megvalósított műveletek jellemzően jövedelemtermelőnek minősülnek.)

Részletes pályázati felhívás megtalálható a <https://e-kerelem.mvh.allamkincstar.gov.hu/oldalon>.

Benyújtási szakaszok:

- 2025.10.09–2025.10.22
- 2025.10.30–2025.11.12
- 2026.03.19–2026.04.01
- 2026.04.09–2026.04.22.

Pilisszentlászló Község Polgármestere
Starosta Obce Senváclav

2009 Pilisszentlászló, Szabadság tér 1.

Tel.: +36 26 785 261

e-mail: onkormanyzat@pilisszentlaszlo.hu

Arckép alá

Dr. Dobay Miklós
sebész szakorvos az
1942. évi bevonulás
előtt DR. DOBAY
MIKLÓS,
Sebész szakorvos, a
Debreceni Sebészeti
Klinika első
osztályvezető
tanársegédje, orvos-
zászlós NAPLÓJA
A DON MENTI
HARCOK

IDEJÉBŐL 1942. JÚL. 6. – 1943. ÁPRILIS 13.

Egy katonatorvos a második világháború tűz és véroceánjából. Egy a jónéhány közül. Valamelyik. Dr. Dobay Miklósnak hívják. A Debreceni Sebészeti klinika sebész-szakorvosa és első osztályvezető tanársegédje. Nincs benne semmi különös. Jókedvű, jó képű, jóképű, vidám és népszerű fiatalember. Tele lendülettel, vággyakkal, és nagyon szereti az ÉLETET. Így végig nagybetűvel, ám a szó legnemesebb értelmében. Nemcsak a sajátját – ez igazán nem erény -, hanem minden emberét. Különösen a betegeket, akikben általában megfogytatkozik, netán pislákol csak az

élet. Akik rászorulnak szakszerű segítségre, hiszen értük, az ő életükért lett orvos.

Ez a nagy életszeretett, élettisztelet a kulcs sorsához, rövidke életéhez. Enélkül nem lehet őt és tragédiáját megérteni. Ez vitte őt a háborúba. Nem tudta még, legfeljebb csak sejtette, hogy nem a lövészárók, nem a kézigránát, nem is a lángszóró vagy a páncélöklő, hanem a tábori kórház a háború legigazibb, legvéresebb arca. Ott a legtöbb az értelmetlen szenvedés. Ott a legfeketébb a halál, és ott a legdrágább az élet. Ott lehet, tehát ott kell a legtöbbet segíteni.

Ezért jelentkezik 1942 nyarán önként a frontra. Tábori orvos lesz valahol a Don-kanyarban. Esze ágában sincs hőssé lenni. Hogy aztán az események mégis azzá teszik: észre sem veszi. Ideje sincs szemlélődni, hiszen százával érkeznek a sebesültek, miközben az orvoskolléga egyre kevesebb. Nem zúgolódik, nem okol senkit, csak ott áll a helyén és

teszi a dolgát. Akkor is, amikor az urivi áttörést követő napokban 800 (!) fagyott és sebesült katonával egymagára marad a csernyankai kórházban, és már „csak fagykenőcs és papírpólya az egyetlen fölszerelése”. Nem panaszkodik, nem akar emigrálni a sorsából, amikor „rendes varrótűvel és cérnával hasműtéteket végez”, vagy mínusz negyven fokban, gyalog, 38 kg-ra lefogyva kíséri sebesültjeit, ám végre Kijevbe érve: rögtön további munkára fogják.

Természetes bölcsességgel abból igyekszik jól vizsgázni, amit a körülmények elébe hoznak. Vállalja élete leckéjét a háború legszélsőségebb helyzeteiben is. Nem kér más feladatot, nem akar újabb tételt húzni, mint a rossz diák.

A sarokba szorított ember vagy hős lesz, vagy elpusztul. Középút nincs. Ő hős lett. – Erre példa ez a napló. – Rá szeretnék hasonlítani.

Dobay Pál erdőmérnök

Bölcs keresztény mondások Tibor atya gyűjteményéből

1. Ki bölcs és megértő köztetek? Hadd mutassa be jó magaviseletével, olyan munkákkal, amelyeket bölcsességével alázattal végez.

Cselekedeteink sokkal többet mondanak rólunk, mint azok a szavak, amelyeket kimondhatunk.

2. A romlott nem szereti, ha bárki is kijavítja, és nem is lóg a bölcsekkel.

Akinek nem megfelelő a viselkedése, az soha nem fog kapcsolatba lépni azokkal, akiknek nincsenek vele azonos tulajdonságai.

3. Boldog az, az ember, aki bölcsességet talál, és az, aki megértést nyer.

Amikor elsajátítunk bizonyos ismereteket, nagyon szerencsések vagyunk, mert nem minden embernek van lehetősége befogadni őket.

4. Minden biztonnal szenved, aki egy idegenért kezességet vállal, de aki utál kezességet vállalni, az biztonságban van.

Csak azokba az emberekbe kell bízunk, akik erre érdemesek, éppen ellenkezőleg, meg lehet forrázni.

5. Mielőtt a pusztulás büszke lesz, és a bukás előtt a szellem gögje.

Hozzáállásunk releváns jelentősége van abban az életben, amelyet vezetünk, és merre tartunk.

6. Dobjon szerencsét köztünk; mindenkinek legyen egy táskája.

Mindenki a saját jövőnket faragja, függetlenül a többiek tevékenységétől.

7. A bölcs szívűek engedelmeskednek a parancsoknak, de a morgoló bolond a katasztrófa felé tart.

Személyként formáló tudás azok, amelyek megmentenek a legnagyobb balhéktól.

8. A bölcs fiú követi apja tanácsát; a gúnyoló figyelmen kívül hagyja az intéseket.

Annak ismerete, hogy miként fogadhat el tanácsokat olyan emberektől, akik szeretnek, elvezethet bennünket az elérni kívánt célok felé.

9. A bolond felszabadítja haragját, de a bölcs ember tudja, hogyan nyugtassa meg.

Sokat elárul rólunk, hogy szembesülünk problémáinkkal, gondolkodnunk kell, mielőtt cselekednénk.

10. Aki józanságra tesz szert, szereti önmagát, és aki megőrzi észlelését, az boldogul.

A tudás a jólét forrása, amelyet egész életünkben felhasználhatunk.

Irodalomtörténetünkéből

1835 szeptemberében Petrovics István elvitte fiát Aszódra, hogy tanulmányait ott folytassa. Költőnk ekkor mindössze 12 éves, de már számos iskolában megfordult. Előzőleg Sárszentlőrincen, az ottani evangélikus algimnáziumban tanult, előtte pedig a pesti evangélikusoknál (a mai Deák téri általános iskola) és a pesti piaristáknál. A Pesten töltött évek alatt rossz volt a bizonyítványa, volt olyan év, hogy majdnem megbukott.

Nem csupán fiuk gyenge osztályzatai miatt voltak a szülők elkeseredve, hanem azért is, mert már ekkor többször hírül vették, hogy a gyerek „a színházak körül ólálkodott”. Ezért keresztapja, Martiny

Károly rábeszélésére Petrovics István beíratta Sándor fiát az aszódi Schola Latinába (latin iskola). Petőfi Sándor (akkor még Petrovics) szárnyakat kapott az új iskolában, amely a jelenlegi Petőfi Múzeum helyén állott, és nádfedeles, földszintes épület volt.

A fiú, bár az első évben sokat betegeskedett, rövidesen fölküzdötte magát osztálya legjobb tanulói közé. Erről tanúskodik az egykori Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola tulajdonában fellelt anyakönyv. Eszerint költőnk „jöttékor tizenharmadik, távozásakor tizenhatodik életévében jár”. „Ágostai hitvallású, nemzetisége: magyar, születési helye: Kiskörös, Pest megye.”

Amikor Aszódra kerül, már olvas németül és latinul, s itt kezd hozzá a francia nyelv tanulásához. Nézzük, milyen tantárgyakat tanult, és ezekben milyen eredményeket ért el:

1. A keresztény vallás tanítása – E
2. Latin nyelv – E
3. Egyetemes történelem – E
4. Természetrajz – E
5. Földrajz – E

6. Magyar nyelv – E

7. Számтан – E

Az 1836–37. iskolai évben érte el a legjobb bizonyítványt. Tiszta „nagy eminens” osztályzatot kapott, azaz minden tárgyból „igen kiváló” volt. Gimnáziumi tanulmányait Selmezbányán folytatta. A hajdani gimnázium épületének utcai homlokzatán van elhelyezve emléktáblája. A régi írások szerint néhányad magával retinens éjszakai életet élt. Ezt a gimnázium rektora több levelében is megírta édesapjának.

Édesapja ezt követően megvonta tőle az apanázt. Erre Alekszander Petrovics ősei szlovák nevét Petőfire magyarosította. Történt ez 1941 januárjában. Ettől kezdve nyolc és féleven át a Segesvár melletti mezőn történt hősi haláláig viselte haláláig a Petőfi nevet.

További érdekességként még hozzá kívánom tenni, hogy Jozef Bem (Bem apó) seregtestében szolgált mint százados a legnagyobb tiszti rendfokozatban, Az ütközet előtti napokban kérte a lengyel Jozef Bem, „Bem apót” (természetesen szlovák nyelven) hogy léptesse elő főtisztnek. Bem apó vonakodva bár, de teljesítette kérését.

Petőfi rögtön felkereste az akkori Segesvár szélén lakó szabó mestert, aki segédjeivel rögtön nekiállt a főtiszti öltözet elkészítéséhez. Az ütközet előtti napon már viselte őrnagyi rendfokozattal, a főtiszti egyenruhát.

Az orosz hadtestek főparancsnoka, mivel többszörös túlerővel rendelkezett, még az ütközet előtt parancsba adta, hogy lehetőleg a főtiszteket tegyék ártalmatlanná.

Tehát fogságba ejteni, vagy megölni. A legnépszerűbb költőnk sajnos nem esett fogságba. Ezt tényként kell kezelnünk, hiszen ha fogságba esik, akkor szláv tudásával elérte volna már a csatavesztés után a szabadon bocsátását, az orosz parancsnokságnál.

Sajnos biztosak lehetünk benne, hogy a XX. század legnagyobb, legismertebb magyar költő, aki abszolút szlovák ajkú szülők fia nem a távoli orosz földön BURGASZBAN „ágyban párnak közt” ahogy azt egyik versében megírta, hunyt el.

F R

Új utakon a Vadvirág ovi

„Új virág került a Vadvirág csokrában” Bálint Enikő óvodapedagógus személyében. 2025. 08. 25-től, vette át a Méhecske csoport vezetését Szücs Lajosnétól, aki szeptember 1-től nyugdíjba vonult. Enikő, tanítói és óvodapedagógusi képesítéssel is rendelkezik, zeneileg képzett, aktívan néptáncol és jártas a kreatív kézműves

technikákban is. Vezetésével indul el óvodánkban októbertől a Népi játék és néptánc tanítás, a Kreatív kézműves tehetség műhely és az ő feladatai közé tartozik az óvodai Gyermekvédelem is.

A nyári időszakban az OH felhívása alapján, minden óvodának feladata volt a Pedagógiai Program átvizsgálása és tartalmi elemei közzé az iskolaelőkészítő feladatok hangsúlyos beemelése. A felhívásnak megfelelően 2025. szeptember 1-től a Vadvirág Óvoda, egy teljesen új, Epohális rendszerű Pedagógiai Programmal kezdte meg a 2025-26-os nevelési évet. Az óvodai tudásátadás egymást váltó kéthetes ciklusokban, kiscsoportos formában Környezeti és Matematikai epohákban történik, hozzáigazítva a másik négy műveltségi területet (Mese-vers, Ének-zene énekesjáték, gyermektánc, Mozgás, mozgásos játékok, Rajz, mintázás, kézimunka) anyagát. Az egész napos óvodai nevelést magába foglalja az Illem epoha és a hét egy napján kiemelten van jelen a Munka epoha is (pl. viráglocsolás, rendrakás a játékpoliccon, sütemény sütés, gyümölcssaláta készítés, stb.)

CÉLUNK: A "gamification" játszva tanulás

A gamification (az angol game 'játék' szóból és a fication 'valamilyenné alakítás' végződésből, szó szerint 'játékszerűvé tétel') játékelemek alkalmazását jelenti munkafolyamatokra, hogy azok érdekesebbé és lebilincselőbbé váljanak. Ma a jó pedagógus facilitátorként van jelen a tanulás folyamatában, serkenti, ösztönözi a gyermekeket, elindítja a tanulást, de a gyermekekkel nem alá-fölé rendelt viszonyban áll, hanem a gyermekek partnere a tanulás egészében.

A fentiek megvalósítása érdekében a Fenntartó támogatásával új oktatást segítő eszközök kerültek beszerzésre: ovis Fürkésző és BEE-BOT (Méhecske formájú padlórobot).

Az ovis Fürkésző komplex fejlődéssegítő rendszer új típusú eszköz az óvodai pedagógiai munkában.

Célja az egyénre szabott, differenciált fejlesztés támogatása. Az eszközkészlet nagyméretű dobozában kaptak helyet a fejlesztőjátékokhoz szükséges eszközök (tablók, eszközkártyák, módszertani kártyák, rendszerező doboz, dobókocka).

Hatékony megoldást kínál az alábbi területeken:

- Tartalomba ágyazott készségfejlesztés
 - Adaptív nevelés megvalósítása
 - Az óvodai egyéni fejlesztés korszerű megtervezése és megszervezése
 - A következő fejlődési fok meghatározása a gyerekek számára
 - A kiscsoport tagjainak párhuzamos és differenciált tevékenykedtetése
 - A tudás lehorgonyozása játékos, cselekvő tanulással és a hozzá kapcsolódó beszélgetésekkel
- 11 terület célzott fejlesztése történik, szintezett, játékos feladatokkal:
- Vizuális észlelés,
 - Számolási készség,
 - Beszédhanghallás,
 - Fogalmi struktúra,
 - Relációs szókincs,
 - Szövegalkotás,
 - Érzések, érzelmek,
 - Erkölcsei értékek,
 - Fenntarthatóság,
 - Tapasztalati következtetés,
 - Tapasztalati összefüggés-megértés

A másik új oktatást segítő eszköz: A BEE-BOT, Ez egy olyan méhecske formájú programozható robot, amelyet kifejezetten óvodások számára készítettek, és a BETT 2006 kiállításon elnyerte a leghatásosabb játék címet az óvodás és alsó tagozatos gyermekek oktatási technológia kategóriában. A BEE-BOT 40 lépésig programozható, 90°-ban fordul el, és 15 cm-es lépésekben mozog.

A BEE-BOT padlórobot a helyes válasz megkérésének eszköze, Sokfajta tábla tartozik hozzá, mely mind az öt fent említett műveltségi területhez jól igazítható, gondolkodásra (ezzel a kognitív képességek fejlődésére), majd cselekvésre készíteti a gyermekeket, ezzel segítve a tudásátadás folyamatát.

A fenti eszközök csak a felnőtt korosztály számára tekinthető újdonságnak, mert a mai kor gyermekei már szinte magukban hordozzák ezeket az ismereteket. A pedagógusoknak sem szabad figyelmen kívül hagyni a környező világ robbanásszerűen gyors változásait, tanítási módszereit és eszközeit is e változó világhoz és a gyermekhez kell igazítani. A Vadvirág Óvoda is ősztől új játékos eszközt kínál, amelynek segítségével a gyerekek megismerhetik a programozás alapjait.

Nádasi Gyula Gáborné
Igazgató

Falu Tamás

MÁR ITT AZ ŐSZ

Már itt az ősz a kertben,
A szél süvít vadul.
Kötözik a gyümölcsfát,
Hogy ne rágja a nyúl.

A lélekben is ősz van,
A szél mardosva fű.
Ki köti be a szívet,
Hogy ne rágja a bú?

S Z Í V

A szívet nem lehet behunyni,
Szegény szív sohasem pihen.
Az álmod az agyra ő küldi
És ébredést is ő izen.

A testnek gépházába zárva
A sorsa olyan emberi:
Ő az élet és mégis árva,
S amíg ver, önmagát veri.

ŐSZIRÓZSA

Fehéren és kéken búsong a kert mélyén,
Mint esküvő előtt elhagyott ara.
Szegény őszirózsa tavaszt sosem látott,
Az őszirózsának az ősz a nyara.

A télnek csontkeze ott setteng körötte,
Ökörnyál hurkolja, mint ezüst bilincs.
Holnap a tél s a szél ront rá, hogy letörje,
Az őszirózsának még csak ősze sincs.

Dobay Pál kedves közlése

Búcsú egy hangszertől

Itt a pilisszentlászlói templomunkban 2016 – tól gyakorta közreműködtem organistaként az egyházi szertartásokon. Akkor került a templomba, az egyik hívő ajándékaként Németországból, egy orgona funkciókkal is rendelkező hangszer, amely alkalmas volt az eredeti elhasználódott, működésképtelen régi orgona pótlására. Ma már

sajnos ez a különleges hangszer nincs a templomban. Múltbeli szolgálata és annak emlékeztető eseményei juttatták eszembe egy rendhagyó búcsúzás gondolatát. Ezt próbáltam valahogy kifejezni az alábbi kis etűdben.

Losonci Miklós

Az internet előtt

Még mindenki közösségi ember volt. Egymással kártyáztak, sakkoztak, beszélgettek az emberek nem a géppel. Egymástól kértek és egymásnak adtak tanácsokat. Videók híján is mindenki millió viccet tudott és mondott is mindenki egymásnak! „Nincsenek régi viccek, csak öreg emberek vannak. Egy újszülöttnak minden vicc új”. Ez volt az egyik vicclapnak a sok másik vicclap mellett a mottója. Íme két 70 éves vicce: - Mi a különbség Magyarország és Kína között??? Kína a mosoly országa, de ami ott van, az kész röhej! – És mi a

különbség a villamos és maga között?

- Nem tudom!

- A villamos elmegy, de maga velem jön!

A másik: - Miért csőd az egész világ??? Azért, mert mindenki mást csinál, mint amihez ért. Az oroszok iparosítanak. A zsidók háborúznak. A németek pedig politizálnak. 70 év alatt semmi nem változott.

Losonci Miklós

A lázadó

61 évvel ezelőtt történt az általános iskola első tagozatán. Szüleim iskolaigazgatók voltak. Édesanyám helyben, édesapám egy gimnáziumban. Én viszont vérbeli lázadó voltam minden munkafüzetünk legelső oldalára azt kellett írjuk, hogy: Dolgozni csak pontosan szépen, ahogy csillag megy az égen! Úgy érdemes”. Én viszont az előtte levő verssort írtam: „Ne légy szeles, bár munkádon más keres” Golyóstollal, hogy kitörölhetetlen legyen. Én voltam a kakukktójas.

Az utolsó szó jogán

- Mindig az enyém az utolsó szó – mondta egy ismerősöm: „Értettem!”

A svéd segítség

Katonát és fegyvert nem küldtek a svédek 1945 – ben és 1956 – ban. De akkor mit? Aki már élt akkor, az tanúsíthatja. Csak vajat és teát küldtek.

Varjak

Közismerten hatalmas a problémamegoldó képességük. A kérdés már csak az, hogy egyáltalán milyen problémái lehetnek egy varjúnak?

Emlék és örökség

Angela Merkel 16 éve az utolsó békeéveket jelentették Németországban, mert egészen a plafonig a szőnyeg alá seprtek minden szemetet. Így az öröksége a plafonig halmozódott, erjedésnek induló szeméthegey.

A másik

- Miért csőd az egész világ???

Azért mert mindenki mást csinál, mint amihez ért. Az oroszok iparosítanak. A zsidók háborúznak. A németek pedig politizálnak. 70 év alatt semmi nem változott.

Dióburok fúró légy

Évek óta nem lehet diót szedni miatta. Van – e ebből visszaút vagy nincs. Senki sem tudhatja. Vagy csak rövid rémálom marad vagy örökre lemondhatunk a dióról. Utólag minden egyértelmű. Előre viszont erre sincs válasz. Meglátjuk, ha megéljük.

Losonci Miklós

Kisajátítás

Szüleim még egynemű iskolákba járhattak. Egynemű tanárok tanították őket. A leszbikusságot és homoszexualitást hírből sem ismerték. A mai bölcsődékben, óvodákban, általános iskolákban nők nevelik a fiúkat is női szempontok szerint. A rengeteg válás miatt ott hon is egyre ritkább az édesapa jelenléte. Az atyai szigor ma már „családi erőszaknak” számít. 25 gyerektartás mellett miért is

kellene egy édesapát kerülgetni.

Induvidealista nők és férfiak alkotják a társadalmat. Mindenki stabilabb egyedül mint kettesben. A feminista szervezetek együtt vonulnak az antifeministákkal. A menet élén családós politikusokkal. Ez a mozgalom kisajátította a pozitív jelzőket. Negatív célokra. Úgy mint: meleg szivárvány, progresszív szabad haladó, büszkeség. Parádéznak, mialatt a családósok „szerénykednek”! Minden elmúlik. A bécsi Duna-szigetet A Dunau Insel-t pár évtizede elfoglalták a nudisták. Aztán jöttek a muszlinok. Akkor Dzsámit építettek a szigetre, mint az Esztergomi bazilika. Persze nem kőből évtizedek alatt, hanem vasbetonból „hetek alatt”. Az egész nyugati világot Ez a legveszélyesebb elegy alkotja. A feministák és muszlinok az antifeminista muszlinok keveréke. A polgárháború elkerülhetetlen.

Losonci Miklós

Tragédiák

Ezen, fejezetben azoknak a községbelieknek szeretnék emléket állítani, akiket tragikus kegyetlenséggel ragadott el a halál, nagy fájdalmat okozva ezzel a közvetlen hozzátartozóknak, rokonoknak, barátoknak és kis községünknek. Falunkban nincs is olyan ősi család, melyet ne ért volna az elmúlt időben valamilyen hirtelen haláleset. A nagyon régi, több évszázaddal ezelőtti események pontos leírását, illetve a személyek nevét nem ismerjük. Azokra csak a történelmi eseményekből következtethetünk.

Ilyen feltételezés az 1526 – os mohácsi vészt követő török pusztítás 1526. szeptember 10-16 között. Ekkor dúlták fel a virágzó pálos rendi kolostorunkat, amelyben előtte két évszázaddal egész akkori Közép- Európára kiható megegyezés született. Itt kötött egyezséget a pápai legátus Gentilis bíboros egyességet, Csák Mátéval Észak – Magyarország főurával. A szomszédos pilisszentkereszti, szintén pálos rendi kolostor

feldúlásának leírásából azonban jogosan következtethetünk arra, hogy nálunk is sok emberáldozattal járhatott a török pusztítás. Mint azt már megírtam, a szentkereszti kolostor feldúlásában a korabeli leírás szerint egy védekező barátot élve a tűzbe hajított egy török horda. Figyelembe véve az 1526. szept. 16-án történő pilismaróti mészárlást, egyre bizonyosabbá válik feltételezésünk az akkori lakosságot ért tragédiáról.

A következő időszakban történő háborúban elesettekről szintén nincsenek konkrét adatok, nevek. A levéltári anyagokat tanulmányozva, azonban kitűnnek olyan hiteles adatok, hogy például a Napóleon elleni háborúban harcoltak szentlászlóiak. Bizonyítékok erre azok a levelek is, melyek szerint a hozzátartozók kérik fiaik leszerelését. Tehát ha részt vettek, ezekben a hadjáratokban községünk-béliek, akkor bizony nem kizárt annak lehetősége, hogy valahol jeltelen sírokban alusszák örök álmukat.

Átugorva néhány évet az 1848-49 –es szabadságharc idejére, már hiteles adataink vannak arról, hogy 31 személyt soroztak be falunkból. A hazatértekről nincsenek adataink. Ebben az esetben is nagy a valószínűsége annak, hogy nem mindenki ért vissza szeretteihez.

Az előbbi feltételezések után a plébániánk halotti anyakönyvét lapozgatva már konkrét adatunk van egy 1823 (Petőfi születési éve) július 9-én történt nagyon súlyos szerencsétlenségről. Idézve a bejegyzését, az akkori plébánosunknak.

„1823. július 9. A Pesti hídfőnél a Dunában elvesztek” A bejegyzés után az alábbi nevek felsorolása következik:

Az elveszettek

Hornyák József 45 éves Franó Máriának férje

Éva Ambrus Antalít Márton felesége

Kosznoffsky Kata 40 éves

Öreg Kollár József felesége

Elsík Mária 27 éves

Ifj. Kollár József felesége

Kotskovsky József 18 éves Ilona Jurin férje

A megmaradt árváknak neve életkora

Éva, Anna, Mária 7, 4, 11.

András 16

Mária, Anna 4, 1

János, 14 Anna, 7 Mihály, 5 Kata, József, 1

János 8 hónap

Erről a több mint 200 évvel ezelőtt történt tragédiáról, érdekes módon egyik idősebb lakosunk sem hallott elődjétől. Hogy történhetett ez a súlyos esemény? Találgatásokra, feltételezésekre vagyunk utalva. Az egyik feltételezés, hogy hajóval vagy más vízi járművel mentek, és a készülő Margit hídnak ütközve elsüllyedtek. A másik lehetőség, hogy a hídépítésen dolgoztak, mivel akkoriban történt, hogy az ár elragadta az egyik épülőfélben lévő pillért, és okozta többek között elődeink halálát is. Egy napon néhány perc alatt halt meg 15

lakosunk, az írott feljegyzések szerint a legsúlyosabb tragédiája falunknak. Ez a feljegyzés, az egyháznak köszönhetően maradt fenn, hiszen köztudott, hogy az állami hivatalnokoknak csak 1867. évi Kiegyezés után lett elrendelve az anyakönyvvezetés. Érdekességgént megemlíthető az, hogy az egyház a lakhely szerint végezte a nyilvántartásokat, míg az állami hivatalok az esemény szerint illetékes hivatalnál regisztráltak

F R

Elmés ajándék

Mikor Mária Teréziának megszületett császári fiaskája, József, az ausztriai drótosok ezüstdrótból fontak neki bölcsőt. Elmés ajándék, nem csak az anyag megválasztásával, hanem mindenek előtt működési elvével: a bölcső ugyanis szinte megállás nélkül ringott. Valóságos perpetuum mobile.

Még hozzá szlovák drótosoktól. A szerkezet olyan elven alapult, amelyre hasztalan próbált rájönni a neves tudósok egész serege. A szüntelen ringást a

két golyó biztosította, mely a bölcső alatt volt elhelyezve.

Igazi mesebeli ezüsbölcső. Elég volt meglendíteni és aztán már meg kellett állítani – a leendő kalapos király bölcsője kitartóan ringott. Mária Terézia a hálás anya megengedte az ügyes drótosoknak,

hogy a fürdővárosok is, felkeressék áruikkal. Mesebeli bölcső! De az aranyozott ezüst szamovár, amit Belon mester ajándékozott minden oroszok cárijának valóságos volt.

F R

Kilencedik forduló, látogatottsági felmérés Pilis Bioszféra Rezervátum Visegrádi hegységben

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, a Pilisi Parkerdő Zrt. és a Debreceni Egyetem 2025-ben immár kilencedik alkalommal szervezte meg a Visegrádi-hegységben, a Pilis Bioszféra Rezervátumban zajló látogatottsági felmérést. A kezdeményezéshez idén is önkénteseket toboroztak, akik a térség forgalmának feltérképezésében segítettek. Polgárőrségünk számára természetes volt a részvétel, hiszen egyesületünk célkitűzései között kiemelt helyen szerepel a természet védelme, és az elmúlt években is aktívan támogattuk a hasonló számlálásokat.

A felmérés október 4-én és 5-én, hétvégén zajlott különböző helyszíneken. Pilisszentlászló területén három számlálópontot alakítottak ki. Az egyik ponton három polgárőrünk teljesített szolgálatot, akikhez mindkét napon egy önkéntes debreceni egyetemista is csatlakozott, aki a számlálási adatokat mobiltelefonon keresztül rögzítette. Csatunk aktívan megszólította az arra járó turistákat és természetjárókat. Az egyesület

logisztikai segítséget is nyújtott, és állandó jelenlétével támogatta a terepen dolgozó résztvevőket. Október 5-én, szombaton a számlálópontot személyesen látogatta meg Brandhuber Ádám úr, a Pilisi Parkerdő Zrt. képviselőjében.

A felmérésben részt vevő önkéntesek számos felsőoktatási intézményből érkeztek, többek között a Debreceni Egyetem Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszékéről, a Kodolányi János Egyeterről, a Budapesti Gazdasági Egyeterről, a Magyar Agrártudományi Egyeterről, valamint a Pécsi Tudományegyetemről. Emellett több önkéntes érkezett környező településekről és más városokból. Pilisszentlászlóról két helyi lakos is részt vett a számlálásban, a másik két számlálóponton. Mindkét napon helyi fiatalok is bekapcsolódtak a feladatokba.

Az önkéntesek visszajelzései szerint a kezdeményezés rendkívül hasznos és építő jellegű volt. A megkérdezett látogatók, természetjárók és sportolók sok értékes észrevételt és javaslatot fogalmaztak meg az erdőgazdálkodásra és a község fejlesztésére vonatkozóan. A tapasztalatokat Dr. Benkhard Borbála, a Debreceni Egyetem szakmai koordinátora részére továbbították. Az ide látogatók ismételten kiemelték Pilisszentlászló kivételes természeti adottságait és természeti szépségét.

Fotó: Mihics Krisztián

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Népszokások, hagyományok Októberben

Október neve a latin Október, mert a régi római naptárban az évkezdő márciustól számítva ez volt az év nyolcadik hónapja. Más néven mindszent havának, ősz hónap, magvető havának is nevezik. E hónap ünnepei a márciusi jeles napok tükörképei. Tehát a halász, a hajós, márciusban vízre tolt hajóját ekkor vontatta partra, a földművesek a márciusban elővett s az egész nyáron és ősszel használt szerszámaikat most eltette, a katona a harcban használt fegyvereit most olajozta be.

Októberi jeles napok:

Október 4. - Assisi Szent Ferenc napja

1811 – ben született Assisiben, a ferences rend megalapítója, aki az evangéliumi szegénységet, alázatosságot, irgalmasságot hirdette. Szokás volt ezen a héten kanászosztorral durrogatni a hegyen a gonosz szellemek elűzésére. Az e napon ültetett kőtől alá nyírfaágat tettek a fészekbe, hogy ezzel megvédjék őket az ártó, gonosz hatalmaktól, míg a csirkék ki nem kelnek.

Október 15. Teréz napja

Erdélyben és a Dunántúl nagyobb részén, e napon kezdődik meg a szüret. Egerben Teréz – szedés a neve. A Bánságban és a Bácskában e napon asszonyi dologtiltó nap volt, amikor nem moshattak és kenyeret sem süthettek.

Október 20. Vendel napja

Szent Vendel a legenda szerint a 7. században élt ír

királyfi volt, aki remetéskedett, majd egy birtokoshoz szegődött, ahol annak nyáját ellenőrizte, ezért a jószágtartó gazdák és pásztorok védőszentjükként tisztelték.

Emiatt mondták azt, ha állatvész ütött ki, hogy Vendel viszi az állatokat. Sokfelé e napon a templomból körmenettel vonultak Szent Vendel szobrához, akit pásztoröltözetben, lábánál kutyával és báránnyal ábrázoltak. E napon a jószágtartó gazdák és pásztorok nem fogták be a jószágokat és vásárra sem hajtották ki.

Október 21. Orsolya napja

Kőszeg vidékén e nap kezdődik a szüret. Időjóslo napnak is tartják. A hajdúböszörményi pásztorok azt állították, ha ilyenkor szép az idő, akkor az karácsonyig meg is marad.

Október 26 – Dömötör napja

A 4. század nagy keresztényüldözések idején vértanúhalált halt. Az ország keleti felében ő volt a juhászok pártfogója. Juhászévnak is nevezik ezt a napot, mert ezen a napon számoltatták el, vagy hosszabbították meg a juhászok szolgálatát, a juhászok a plébánia udvarán birkapaprikást főztek, a juhásznék bélest sütöttek. Az Alföldön ezen a napon állatvásárokat, többnapos mulatságokat tartottak. (Hortobágyon, Szegeden juhásztort, juhászbált rendeztek). Időjóslo nap, az e napi hideg szelet a kemény tél elejének tartották.

Október 28. – Simon – Júda napja:

Tokaj-hegyalján e nap a szüret napja, aminek végétével szüreti felvonulásokat és bálakat tartanak. Pl. Vas megyében Sárváron. E napon kezdődik meg a kukoricafosztás. Népi megfigyelések:- ha októberben a hónap elején sok csillag esik, akkor szép idő lesz.

- Az októberi zivatar szeszéjes telet jelent. Ha meleg október hónapja, hideg lesz a február. Ha októberben fagy és szél van, úgy a január enyhe lesz.

Szlovák történelem írásban és képekben

A legrégebbi időktől napjainkig

Tisztelt Olvasó!

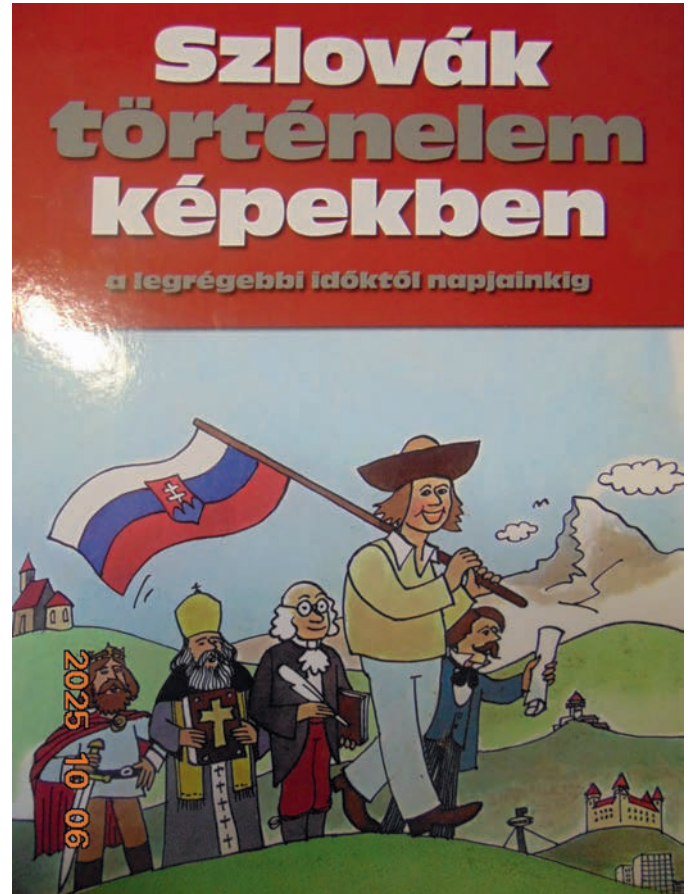
Kinyitotta ezt a könyvet, amely első tekintetre gyerek képeskönyvnek tűnik. Nem csupán az. Az események többsége az arcukra mosolyt fakaszt. E könyv nem csak gyerekeknek, de idősekhez is szól, némi humorral a jelentős eseményekről. Ön előtt van megrajzolt és megírt sorozata a történelmi eseményeknek népek életéről, akik a Közép-Duna táján 1500 évet éltek. Mindenekelőtt történelmi sorsa ez a lakosságnak, mely szlávul beszélt. Mivel ezen a földterületen nem csak szláv lakosság élt – 1 100 éve a magyarok is itt vannak, azután jöttek a németek és később a többiek. Az csak természetes, hogy ezeken a történeteken közösen osztoztak.

Ezért történelme ez mindegyiknek, akik itt a Duna körül a Tátrától délre születtek, éltek és haltak. Emiatt Szvatopluk király a Mojmir családból, Szent István az Árpád-házból, Nagy Lajos az Anjou, vagy Jagelló Ulászló és Habsburg Ferdinánd a mieink – királyai szlovákoknak, magyaroknak, és tán a ruszinoknak... - királyai mindegyiknek, akik itt éltek és élnek. Ezért is történelmi események, amiket ajánlunk közös történelmi népeknek, akik a Kárpátokon és annak medencéjében izzadsággal az arcukon kenyerüket termelték.

Nem minden történet történt meg úgy, ahogy megrajzolva és megírva van, de **MEGTÖRTÉNHESETT!**

Néhány esemény másnak fog tűnni, ahogy azt az iskolába tanulta, vagy könyvekben olvasta. Az nagyon jó! Csak így tudja meg a közös történelmünket, hogyan élték meg, fogták fel és értelmezik a szlovákok a történelmüket. Hiszen az azonos népcsoportban élő népek, egy közösségben, vagy városban sem egyformán élik meg életüket. Mi van akkor, ha eltérő nyelven és eltérő élettapasztalattal részei egy országnak.

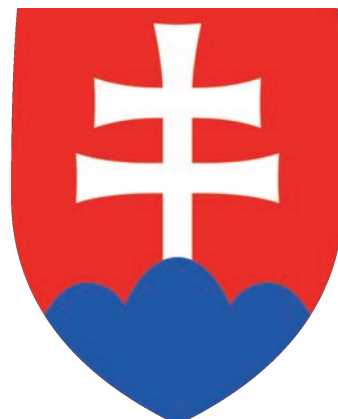
Örömünkre fog szolgálni, ha olvasás közben jól fog szórakozni és keveset tanulni. Úgyszintén akarjuk, hogy a Magyarországon élő szlovákok is tudatosuljanak azzal, hogy ők is, és elődeik

úgyszintén alapítottak, alkottak közösségeket, hogy van mire büszkének lenniük. Akarjuk, hogy a magyar polgártársak elismerjék, hogy a szlovákok is aktívan hozzájárultak kialakításához annak, amit közös hazának nevezünk.

TEHÁT NEKI A TÖRTÉNELEMNEK!

Franyó Rudolf

Gábor György írása

Szóval akad egy megyéspüspök, aki 30 milliárdos állami támogatásból (tehát az én pénzből és a te pénzedből) felépíttette a lakitelki Hungarikum Ligetet, turult mintázó lovardával, Nimród csillagképet mintázó footgolf pályával, borkatedrálissal, termálfürdővel, kupolás barlangmedencével, hotellel és kempinggel, megyéspüspök, aki megkapta a kormánytól a 17 milliárdra becsült zánkai gyerekvárost, kapott még hozzá 26 milliárdot felújításra, plusz kap évi 4-5 milliárdos működési forrást (mindezt úgyszintén az én pénzből és a te pénzedből), megyéspüspök, aki ugyancsak a kormánytól megkapta a fonyódligeti táborát, s így lett az állami forrásokból épített vagy felújított ingatlanok egyik legnagyobb tulajdonosa (feltételezem, rendesen visszacsurgatva az én pénzből meg a te pénzedből a gazdái zsebébe), megyéspüspök, akinek köszönhetően a Szeged-Csanádi Egyházmegye ingyenesen megkapta Mészáros Lőrinc dresszgyártásra szakosodott, milliárdos bevételű kötöttárugyárának részvényeit, megyéspüspök, aki amúgy hatalmas gourmand hírében áll, ennél fogva magától értetődő, hogy a Szegedi Dóm alatt kiépített egy luxuséttermet, garantáltan friss, az Adriáról érkező napi halszállítmányokkal, egyedül az országban itt kapható montenegrói sörrel, mediterrán jelleggel, mert ahogy a megyéspüspöktől tudható, a milánói dóm környéke a gasztronómiai példaképe (a milánói dóm emlegetésével végre egy szakrális szempont is felbukkant).

Megyéspüspök, aki 14 milliárdos állami támogatásból (vagyis újfent az én pénzből, meg a te pénzedből) felhúzott Szegeden egy stadiont, amely az áldott csengésű Szent Gellért Fórum szerény elnevezését kapta a keresztségben, vannak ott amfiteátrumok, tenispályák, edzőtermek, szabadtéri hibrid pályák, van rendezvényközpont, továbbá ez a megyéspüspök tartja fenn, naná, állami pénzből a Szeged-Csanád Grosics Akadémiát, s akinek ennyi jó kevés, az tudja meg, hogy a stadionnak még kápolnát is sikerült építeni. No már most, a kápolna (capella = köpenyke) szó onnan ered, hogy amikor a pannóniai születésű Tours-i Szent Márton katonaként a téli hidegben

egy nélkülöző, kifosztott és kegyetlenül bántalmazott koldussal találkozott, azonnal megosztotta vele saját köpenyét.

A kettévágott köpeny ereklje lett, s a királyok magukkal vitték a csatáikba, ahol egy külön kis sátrat kapott a capella, a fél köpenyke. Szent Márton tehát nem elvett a szegényektől, hanem épp ellenkezőleg: adott nekik.

De visszatérve a szegedi focistadionnak a kápolnájára! Rendkívül érdekelne, hogy a Budapestre, az MTK elleni meccsre induló Szeged-Csanád Grosics Akadémia szurkolóit indulás előtt vajon ebben a kápolnában igazította el a megyéspüspök a „zsidóbünözés” mibenlétéről, arról, hogy „igenis van zsidóbünözés, zsidóbünözés, zsidóbünözés”? Itt mondta el nekik, hogy például az a bizonyos zsidó יֵשׁוּעַ (Jesua) vagy az eredetileg Simonnak nevezett Péter, avagy a farizeus Saulból Pállá lett hittérítő – és sorolhatnám hosszasan – milyen bünözői tevékenységet folytatott, amiért mind a hármat az állami hatóságoknak ki kellett végezniük?

Bezzeg a megyéspüspök wellness központja, termálfürdője, borkatedrálisa, Dóm alatti luxusétterme, Európában is egyedülálló footgolf pályája, lovardája, kupolás barlangmedencéje, balatoni táborai, kempingjei, szállodái mind, kivétel nélkül a keresztényi hitélet szolgálatába lett állítva, mintegy bizonyítván, hogy Kiss-Rigó László megyéspüspök környezetében fel nem merülhet a „kereszténybünözés” fogalma.

Én most kizárólag a focirajongó miniszterelnök által hangoztatott zéró tolerancia jegyében volnék bátor érdeklődni az MLSZ Fegyelmi Bizottságának tagjainál, eljutott-e a fülükhöz a szegedi szurkolók

vidám csasztuskájának a híre, amellyel sikerült felhőtlené tenniük a stadionban vagy a tévé képernyője előtt ülő szurkolók egy jelentős részének szórakozását, akiknek tiszta vagy kevert fajúságáról ugyan eddig még nem érkeztek hírek, de ha így folytatódnak a dolgok, előbb-utóbb érkezni fognak.

Persze, ha az MLSZ hatalmasságai épp a Szegedi Dóm alatti luxusétteremben ízlelgetik az Adriáról érkezett friss rombuszhalat, netán ezekben a percekben kilovagolnak a turult mintázó lovardából, esetleg belefeledkeztek volna a borkatedrális áhítatos csendjébe, akkor persze tekintsenek el a kérdésemtől.

Humor

ELSŐ

Az esküvő előtt két nappal a vőlegényt teniszezés közben a legérzékenyebb helyen találja el egy keményen megütött labda. Elmegy az orvoshoz, aki megvizsgálja, majd azt mondja:

- Nagyon sajnálom, de ezt be kell kötni.

A nászéjszakán az ifjú pár bemegy a hálósobába, és a menyasszony levetkőzik. Meztelen mellét a férje elé viszi, és azt mondja:

- Ugye, szépek a melleim? Tudod más férfi keze még sohasem érintette őket!

Erre a férj is leveszi a gatyáját, és nevetve feleli:

- Az semmi, ezt nézd meg! Még ki sincs csomagolva.

ESKÜVŐ ELŐTT

Boriska, az eljegyzés után elment a paphoz, és megkérdezte:

- Plébános úr! Ön szerint szabad nemi életet élni az esküvő előtt?

- Persze, de, csak ha nem késnek el emiatt a ceremóniáról!

A SZOVJETUNIÓ FŐVÁROSA

A rendőrök felvételi vizsgáján szomorúan jön ki az egyik jelölt: nem vették fel, mert nem tudta megmondani, hogy mi Szovjetunió fővárosa.

- Hát mi? Mond meg nekem gyorsan! – kéri a következő.

- Most már tudom, mert megmondták. A főváros Moszkva.

A választ a kérdező gyorsan felírja a bal cipője talpára, hogy el ne felejtse. Ezután bátran és

elszántan bemegy a bizottság elé.

- Mondja meg, mi a Szovjetunió fővárosa?

Ekkor eszébe jut, hogy elfelejtette, melyik talpára írta. Találomra megnézi a jobbot.

- Martfű!

KOMMUNIZMUS

Schwarcz elmegy a rabbihoz, és megkérdezi:

- Mondd, rabbiéban, tulajdonképpen mi az, hogy kommunizmus? A rabbi megsimogatja a szakállát, majd így felel:

- Elmagyarázom egy szemléletes példával. A kommunizmus egy olyan kölcsönös megállapodás, mintha én azt mondanám neked, hogy ha nekem adod az órát, én bármikor megmondom neked, hogy mennyi az idő.

AJJAJ

A beteget visszaviszik a kórterembe.

– Hála Istennek, vége – suttogja bágyadtan.

- Ebben ne legyen olyan biztos – jelenti ki a szomszéd ágyon fekvő beteg. – a sebész a hasamba felejtette a szivacsot, ezért aztán kénytelen volt újból felvágni.

- Az én gyomromban pedig egy orvosi műszert felejtettek – szólalt meg egy másik. Ekkor a sebész váratlanul benéz a kórterembe, és megkérdi:

- Nem látta valaki a kalapomat?

NAGY KÁR

Kegyetlenül hideg hófúvásban érkeztünk hazafelé a lengyel-szlovák határon.

- Van valami elvámolni valójuk?

- kérdezte dideregve a vámos.
- Nincs, nincs.
- Alkohol szintén nincs?
- Nincs.
- Hú, az nagy kár...

ELAKADT LÉLEGZET

- Mit mondott a nejed mikor tegnap este részegen mentél haza? – kérdezte másnap ugyanaz a barátja Lackót.
- Elakadt a lélegzete. – mondta sokat sejtetően, Lackó.
- Na akkor ma én is berúgok!

FRISS LEVEGŐN

- Rég láttalak barátom. Mi történt veled, hogy ennyire sápadt vagy?
- Nem csoda, hiszen fél év óta most először megyek ki a levegőre.
- Ugyan! Mit csináltál?
- Én semmit, de a bíró nem hitte el.

A RENDŐRÉ LEHET

- Két csíki atyafi bolyong a nagyvárosban, utcáról utcára. Keresnek egy zöld házikót, de hiába. Egyre sürgetőbbé válik a dolog, mire az egyik azt ajánlja:
- Menjen be kend ide, a kapu alá.
- A koma bemegy. Leguggol. Balszerencséjére, arra jön egy rendőr.
- Maga mit csinál, ott?
 - Láthatja.
 - Látom is. Vegye tudomásul, ha végzett, elviszem. Gombolkozik az atyafi, s odaszól a rendőrnek.
 - Végeztem, viheti.

GYÖNGY AZ ASSZONY

- A házaspár kirándulásra megy, amikor vihar tör ki. A nagy himbálózásban a feleség megcsúszik, és beleesik a tengerbe. Nagy nehezen partra evickél a hajó, és amikor elcsitul a vihar, akkor kezdik keresni a nőt, de nem találják. A férj hazautazik, ám két nap múlva telefonálnak neki:
- Uram holtan találtuk a feleségét. Amikor a halottkém megvizsgálta, egy kagylót talált a

ruhájában, a kagylóban pedig egy igazgyöngyöt. Az igazgyöngy értéke 50 000 dollár, és mivel a felesége holmijának számít, ezért ön rendelkezhet vele. Mit tegyünk?

- A gyöngyöt küldjék el nekem, az asszonyt meg dugják a vízbe egy időre, hátha lesz még...

KIT JÓ MŰTENI

- Sebészek beszélgetnek, hogy kiket jó operálni.
- Szerintem – mondja az egyik – a könyvelőt, mert benne minden szerv meg van számozva, Így nem lehet összekeverni őket.
 - Énszerintem – mondja a másik – a könyvtárost jó operálni, mert a szervei betűrendben vannak elhelyezve.
 - Szerintem a mérnököt jó műteni – mondja a harmadik -, mert ha kihagyok egy, két dolgot, megértő, mert a gépekkel ő is így szokott járni.
 - Egyiket sem - mondja a negyedik. – Az ügyvédet jó, mert ha a fejét véletlenül felcseréled az alfelével, senki sem fogja észrevenni.

ÖTSZÖRÖS TARIFA

- Szabóné elmegy a fogorvoshoz. Foghúzás közben kapálózik, jajgat, és éktelenül üvöltözik. Végre a fogorvos nagy nehezen megszabadítja a fájós fogától.
- Mivel tartozom önnek, doktor úr?
 - Huszonötezer forint
 - Hogyhogy? A barátnőm azt mondta, hogy neki csak ötezer forintjába került.
 - Igen asszonyom. Csak hogy maga a jajveszékelésével öt, kinn várakozó betegemet riasztotta el.

KÜZDELEM A FÁJDALOMMENTESSÉGÉRT

- Egy nő elmegy a fogorvoshoz. Amikor sorra kerül és beül a székbe, megmarkolja a doki férfiasságát.
- Jaj, hölgyem ön a nemi szervemet fogja!
 - Igen, persze. És most mindketten jó óvatosak leszünk, hogy ne okozunk fájdalmat egymásnak.

KÁPOLNÁNK

200 éves jubileuma

Kápolnánk 1825-ben épült, ez az évszám látható a főhomlokzaton, és igazolható a HISTORIA DOMUS IV. kötetéből. Az építése óta több felújításon, sőt bővítésen is átesett. 1867. szeptember 14-én a bejáratí rész meghasadt. Ekkor kőtámaszokkal orvosolták a repedést.

Nyolc évvel később, 1875-ben az akkor éppen ötvenéves kápolna főhomlokzatát alapjáig le kellett bontani, és újjáépíteni. A következő évben a harang repedt meg. Még ugyanebben az évben másikat öntöttek. 1885-ben, az akkor már hatvanéves zsindele annyira elöregedett, hogy nem érte meg javítani. A három ablakot is akkor cserélték ki.

A szigetelés hiánya miatt körös-körül elvizesedett a falak alja. Fél méter magasságban leverték a vakolatot és újravakolták. 1898-ban a nagy templom padozatának burkolatából kimaradt cementlapokból elkészítették a kápolna padozatának a burkolatát. 1903-ban piros pala burkolatot kapott a tetőzet. A két világháború között és a háborút követő kommunista diktatúra alatt, a hatvanas évekig jelentősebb felújítás nem történt. A kápolnánk 1967 – ben lett kívül- belül újravakolva. Említést érdemel, hogy ezeknél, a munkálatoknál az asszonyok is derekasan kivették részüket. Ők verték le a vakolatot, és kézi erővel keverték a habarcsot, takarították a törmeléket stb. Mint ifjú szakmunkás, az áldott emlékezetű Petkó Lajos kőműves mester irányításával és Dombai Nándor kőműves szakemberrel, késő ősszel 1967.

november 22. éjféltől utánig, szinte hajnalra sikerült befejeznünk villanyfényben kápolnánk belső vakolását.

A kisegítő munkálatokat, a habarcs keverését malteros ládában, és az ezzel kapcsolatos munkálatokat számos asszonyunk végezte.

Természetesen mindegyikük akár csak mi szakemberek fizetség nélkül. Ezzel kapcsolatban igen elismerő emlékeztést érdemel az akkori plébánosunk Zahola atya, aki húvós éjszaka lévén forralta a „misebort”. Jómagamnak azért felejthetetlen ez az este, vagy inkább éjszaka mert mire

végeztünk már hajnalodott, de még volt időm megmosakodni és átöltözni majd visszatérni főterünkre az első buszjáratához, ahol izgatottan vártak rám a regruta barátaim: Dombai István, Szlovák László, és Franyó Lajos leendő bajtársaim, hiszen aznap kellett bevonulnunk a Kerepesi úton lévő Karhatalmi Forradalmi ezred laktanyájába. Visszatérve Kápolnánkra, 2002-ben általános, komoly felújítást végeztek rajta. Ezzel a felújítással kápolnánk állagának megóvása hosszú időre megoldódott. A kápolna, mint két évszázados építmény is előkelő helyet foglalt el minden időnkben falunk életében, ezért is rászolgált arra, hogy helyet kapjon községünk értéktárában.

Részlet szülőfalunk PILISSZENTLÁSZLÓ ÉRTÉKTÁRA c. gyűjteményéből

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015